

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 25. septembra
rīkojumu Nr. 524

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0108

Profesija **Dzelzceļa transporta automātikas,
telemehānikas un sakaru tehniķis**

Kvalifikācijas līmenis **3**

Nodarbinātības apraksts **Dzelzceļa transporta automātikas,
telemehānikas un sakaru tehniķis
strādā dzelzceļa uzņēmumos,
signalizācijas un sakaru distancēs.
Darbība saistīta ar signalizācijas,
centralizācijas un bloķēšanas (SCB)
iekārtu pārbaudi, ekspluatāciju,
remontu, regulēšanu, veic
elektromontāžas darbus, mērījumus,
ierakstus speciālos žurnālos.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Izpildīt atslēdznieka darbus	1.1. Asināt darba instrumentus; 1.2. Veikt metāla griešanu ar metālzāģi; 1.3. Apvīlēt detaļas; 1.4. Veikt urbšanas darbus (rokas urbšanu, izmantojot svīķurbjus, tarkšķus, rokas un rokas elektriskās urbjmašīnas); 1.5. Veikt skārdnieka darbus; 1.6. Sagatavot instrumentus darbam.
2. Izpildīt elektromontāžas darbus	2.1. Veikt vadu tīrīšanu, apdari un nepieciešamos savienojumus; 2.2. Lodēt un alvot vadus; 2.3. Veikt vadu un kabeļu dzīslu lodēšanu; 2.4. Veikt vadu galu apstrādi ar apspaides spīļu palīdzību; 2.5. Montēt vadu uzgaļus ; 2.6. Lietot šablonu; 2.7. Izgatavot montāžas grīstes (veikt montāžas grīstes siešanu); 2.8. Montēt elektriskās ķēdes; 2.9. Ievērot darba drošības noteikumus
3. Veikt automātikas un telemehānikas (AT) izpildīšanas mehānismu tehnisko apkopi	3.1. Izpildīt pārmijas elektropievada elementu pārbaudi un to raksturlielumu mērīšanu; 3.2. Regulēt pārmijas elektropievada elementus darbībā; 3.3. Eļļot pārmijas elektropievada elementus; 3.4. Montēt un demontēt pārmijas elektropievadu; 3.5. Pārbaudīt elektrobarjeras, elektropievada elementus, eļļot berzes virsmas; 3.6. Izjaukt, pārbaudīt, tīrīt, eļļot rokas vadības pārmiju, kontroles slēdžņus un elektriskos slēdžņus; 3.7. Ievērot darba drošības noteikumus.
4. Veikt automātikas un telemehānikas (AT) signālu ierīču tehnisko apkopi	4.1. Mainīt luksoforu lampas; 4.2. Pārbaudīt lampu spriegumu; 4.3. Tīrīt signālu ierīču galviņu un lēcu komplektu; 4.4. Krāsot signālu ierīces; 4.5. Pārbaudīt luksoforu signāluguņu redzamību; 4.6. Pārbaudīt luksoforu darbību; 4.7. Ievērot darba drošības noteikumus.
5. Veikt pārmiju tehnisko apkopi	5.1. Pārbaudīt pārmijas asmeņus ar spraugmēru palīdzību; 5.2. Pārbaudīt pārmijas un kontrolslēdzenes nenoslēgšanos ar 4mm spraugmēru; 5.3. Veikt pārmiju asmeņu, elektropievada pārmijas ārējo pārbaudi; 5.4. Pārbaudīt pārmiju automātiskās sniega tīrīšanas ierīces;

	5.5. Ievērot darba drošības noteikumus.
6. Veikt sliežu ķēžu tehnisko apkopi	6.1 Pārbaudīt sliežu ķēdes šunts jutību; 6.2 Izmērīt spriegumu uz sliežu ķēžu ceļa relejiem; 6.3 Apsekot sliežu ķēdes; 6.4 Pārbaudīt kabelstatņu, ceļa kārbu, droseļtransformatoru tehnisko stāvokli; 6.5 Nomainīt bojāto salaidņu savienotājus; 6.6 Krāsot kabelstatņus, uzmavas, ceļa kārbu un droseļtransformatorus; 6.7 Pārbaudīt zemējuma elementu stāvokli; 6.8 Pārbaudīt izolējošo salaidņu stāvokli; 6.9 Pārbaudīt polaritāti blakus sliežu ķēdēs; 6.10 Veikt ALS kodu strāvas mērīšanu sliedēs; 6.11 Izmērīt balasta un gulšņu elektriskās pretestības; 6.12 Ievērot darba drošības noteikumus.
7. Veikt SCB aparatūras tehnisko apkopi	7.1. Izvēlēties vajadzīgo aparatūru; 7.2. Pārbaudīt SCB elementu darbību: (transformatoru, taisngriežu, releju, kondensatoru, transmieru, dešifratoru bloku); 7.3. Pieslēgt SCB elementus shēmā; 7.4. Nomainīt aparatūru profilaktiskam remontam RTI.
8. Veikt vadības aparātu apkopi	8.1. Pārbaudīt pults un vietējās vadības pults tehnisko stāvokli; 8.2. Regulēt komutatoru kontaktus; 8.3. Pārbaudīt, MKI ierīču un pārmiju centralizatoru tehnisko stāvokli; 8.4. Pārbaudīt zižļa aparāta tehniskā stāvokli.

9. Veikt barošanas ierīču tehnisko apkopi	9.1. Izmērīt barošanas ķēžu spriegumus; 9.2. Pārbaudīt un nepieciešamības gadījumā regulēt barošanas aparatūras parametrus; 9.3. Pārbaudīt maiņstrāvas rezerves, barošanas esamību un darbību; 9.4. Pārbaudīt drošinātāju; 9.5. Pārbaudīt un regulēt elektrolīta blīvumu; 9.6. Ievērot darba drošības noteikumus.
10. Pārbaudīt shēmu darbībā	10.1. Pārbaudīt montāžas shēmas; 10.2. Veikt labojumus shēmās; 10.3. Izmērīt strāvu, spriegumu, izolācijas pretestības; 10.4. Pielietot mēraparātus un ierīces: ampērvoltmetru, areometru, pārbaudes šunts, sliežu ķēžu indikatoru (īssavienojuma meklētāju), sliežu ķēžu spriegumu polaritātes pārbaudes indikatoru (IPČP), sliežu ķēžu balasta pretestības mērītāju (ISB1), megoommetru M4100; 10.5. Ievērot vilcienu kustības drošības nodrošināšanas noteikumus.
11. Aizpildīt tehnisko dokumentāciju	11.1. Ierakstīt SCB ierīču pārbaudes rezultātus žurnālos (EU-46, TU-64, TU-2, TU-30, TU-25, TU-12, CU-67, luksoforu kartiņās); apskates žurnālā 11.2. 13.2. Ierakstīt apskates žurnālā par bojājumu novēršanu; 11.3. Izpildīt TA/0594 instrukcijas prasības - SCB iekārtu tehniskās dokumentācijas glabāšana.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi:

- organizatoriskie – darbs veicams komandā
- fizikālie – darbs jebkuros laika apstākļos
- bioloģiskie – nav
- ķīmiskie – nav

Īpašās prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai – nav.

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/ spējas
<ul style="list-style-type: none"> veikt SCB aparatūras tehnisko apkopi veikt SCB lauku ierīču tehnisko apkopi apkalpot automātiskās bloķēšanas ierīces apkalpot pusautomātiskās bloķēšanas ierīces apkalpot elektriskās centralizācijas ierīces mazajās stacijās apkalpot elektriskās centralizācijas ierīces lielajās stacijās apkalpot šķirošanas uzkalna automātikas ierīces apkalpot dispečeru centralizācijas ierīces apkalpot tehniskās diagnostikas sistēmas 	<ul style="list-style-type: none"> strādāt ar kontroles un mērinstrumentiem lasīt shēmas asināt darba instrumentus lietot un kopt rokas instrumentus, elektroinstrumentus pielietot tehnisko un tehnoloģisko dokumentāciju lietot elektromontiera kāpšļus un drošības jostu 	<ul style="list-style-type: none"> komunicēties strādāt komandā lietot terminus specialitātē arī krievu un angļu valodā atrast, izvēlēties nepieciešamo informāciju noformēt lietišķos dokumentos sniegt pirmo medicīnisko palīdzību ievērot darba drošības noteikumus plānot un organizēt savu darbu ievērot ugunsdrošības noteikumus un apkārtējās vides aizsardzību

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Latviešu valoda, svešvaloda			
Matemātika			
Fizika			
Ķīmija			
Rasēšana			
Darba drošības noteikumi			
Datoru lietošana			
Elektrotehnika un elektronika			
Vilcienu kustības intervālu regulēšanas sistēmas			
Vilcienu kustības regulēšanas sistēmas stacijās			
Automātikas pamati			
Tālvadības sistēmas			
Tehniskās diagnostikas sistēmas			
Elektrosakaru līdzekļi			
Tehniskās ekspluatācijas noteikumi			
Mazā biznesa kurss			
Likumdošana			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Berta Vinogradova – Rīgas Dzelzceļnieku skolas skolotāja
- Boriss Perniķis – VAS Latvijas Dzelzceļš Infrastruktūras pārvaldes Automātikas, telemehānikas un sakaru laboratorijas priekšnieks

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- U.Pētersons, VAS “Latvijas dzelzceļš” ģenerāldirektora vietnieks

Konsultants:

- Jānis Eiduks, Ritošā sastāva tehniskās daļas galvenais tehnologs;
- Vladimirs Cigars, Infrastruktūras pārvaldes ceļu un būvju ekspluatācijas daļas būvinženieris;
- Māris Petrovs, Kravu pārvadājumu pārvaldes Komercedarbības organizācijas sektora pārvadājumu noteikumu inženieris;
- Māris Riekstiņš - Infrastruktūras pārvaldes direktora vietnieks, Latvijas dzelzceļnieku Inženiertehniskās biedrības priekšsēdētājs